

§ 81.

Som Eksempler paa Meddelelser, udgaaende fra Retten, kunne nævnes de i §§ 54, 92, 109, 110, 167, 267 og 269 omhandlede.

Kapitel IX.

Procesmaaden i Almindelighed.

Foruden ved en Del rent redaktionelle Ændringer afviger dette Kapitel fra det tidligere Forslags 1ste Afsnit, Kapitel VIII, paa følgende Punkter:

1) Det tidligere Forslags § 90 er udeladt, fordi den kun indeholdt en almindelig teoretisk Sætning, hvis virkelige Indhold dog maatte læses ud af Lovens øvrige Regler, og som i den Form, hvori den var opstillet, kunde foranledige Misforstaaelser.

2) Der gives i § 84 en Bestemmelse af, ikke blot naar en Sag anses for tingfæstet (anhængiggjort), men ogsaa, naar den anses for anlagt (jfr. herom nærmere Bemærkningerne til § 84).

3) I § 87 er det ubetingede Forbud mod, at nogen Meddelelse mellem Parterne indbyrdes eller til Retten sker i andet Sprog end Dansk, udeladt som upraktisk. Derhos er, for at spare overflødige Udgifter, Forskriften om, at Dokumenter i fremmed Sprog skulle være ledsagede af en autoriseret Oversættelse, begrænset til det Tilfælde, at Retten eller Modparten forlanger saadan. Endelig er der tilføjet en Regel om Tolkes Inhabilitet samt om, at Vidnereglerne analogt ere at anvende paa disse.

4) I § 89 fremhæves udtrykkelig, at en Part er pligtig bestemt og utvetydig at erklære sig over de af Modparten til ham rettede Opfordringer.

5) Det tidligere Forslags § 95, 2det Stykke, er udeladt, fordi den deri udtalte Regel efter Ordlyden ikke indeholder andet end, hvad der alt hjemles ved Paragrafens 1ste Stykke (nu § 90, 1ste Stykke), og saaledes er overflødig, medens det paa den anden Side, navnlig naar henses til, at den efter Motiverne til det tidligere Udkast antages at give Hjemmel for en langt videregaaende Indgriben fra Rettens Side, maatte anses som farligt at lade den blive staaende.

I Sammenhæng hermed maa nævnes, at Udtrykket i det tidligere Forslags § 98: „Retten kan *paalægge* en Part at fremlægge Situationskort etc.“ — hvilket Udtryk er

præget af samme Tendens — i nærværende Udkasts § 91 er ændret til: Retten kan *opfordre* en Part til o. s. v. Samtidig er udtalt, at Retten under Sagen ogsaa kan opfordre en Part til at tilvejebringe Syn eller Skøn.

6) De til Indholdet af det tidligere Forslags §§ 96 og 97 svarende Regler om Parternes personlige Afhøring ere henflyttede til Udkastets 2det Afsnit om „Midler til Sagens Oplysning“ og der anbragt i samme Kapitel, som Reglerne om Parts Ed (se §§ 193 og 194).

7) Der er i § 90 givet Retten Beføjelse til efter Omstændighederne at afvise Sagen, naar Sagsøgeren enten slet ikke eller i alt Fald ikke med tilstrækkelig Bestemthed svarer paa de til ham af Retten stillede Spørgsmaal.

8) Udkastets § 92 indeholder en i det hele til det tidligere Forslags § 264 svarende Bestemmelse; dog er denne udvidet saaledes, at Retten i Medfør af den efter Optagelsen ogsaa kan rette yderligere Spørgsmaal til Vidner og Syns- eller Skøns- mænd, medens paa den anden Side Reglen om Rettens Beføjelse til, uden Meddelelse til Parterne, selv at indhente Erklæringer fra sagkyndige er udeladt.

9) I § 99 er optaget Regler, svarende til de i Lov Nr. 161 af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m. indeholdte.

I øvrigt indeholder dette Kapitel paa samme Maade som ovennævnte Kapitel i det tidligere Forslag flere af de for den reformerede Proces vigtigste Principer, saaledes Principet om *Proceduræns Mundtlighed* (§ 86), om Parternes Forpligtelse til at erklære sig *bestemt og utvetydigt* og i Forbindelse dermed om Rettens Beføjelse til *efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele* at afgøre, hvor vidt noget skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af at besvare Provokationer skal have (§ 89), om Rettens *procesledende Myndighed*, der dels fremtræder gennem Formandens Ledelse af Forhandlingerne (§ 88), dels gennem Rettens Beføjelse til at udskille enkelte formelle (§ 93) eller reelle (§ 94, 3die Stykke) Punkter af Sagen til særskilt forudgaaende Afgørelse, til at forene eller adskille Søgmaal (§ 94, 1ste og 2det Stykke) og til at udsætte Afgørelsen efter andre Sager (§§ 95 og 96) samt om dens Pligt til inden for visse Grænser af egen Drift at *søge Uklarhed eller Ufuldstændighed i Proceduren eller Bevisførelsen afhjulpen* (§§ 90—92).